

**BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT**

1929

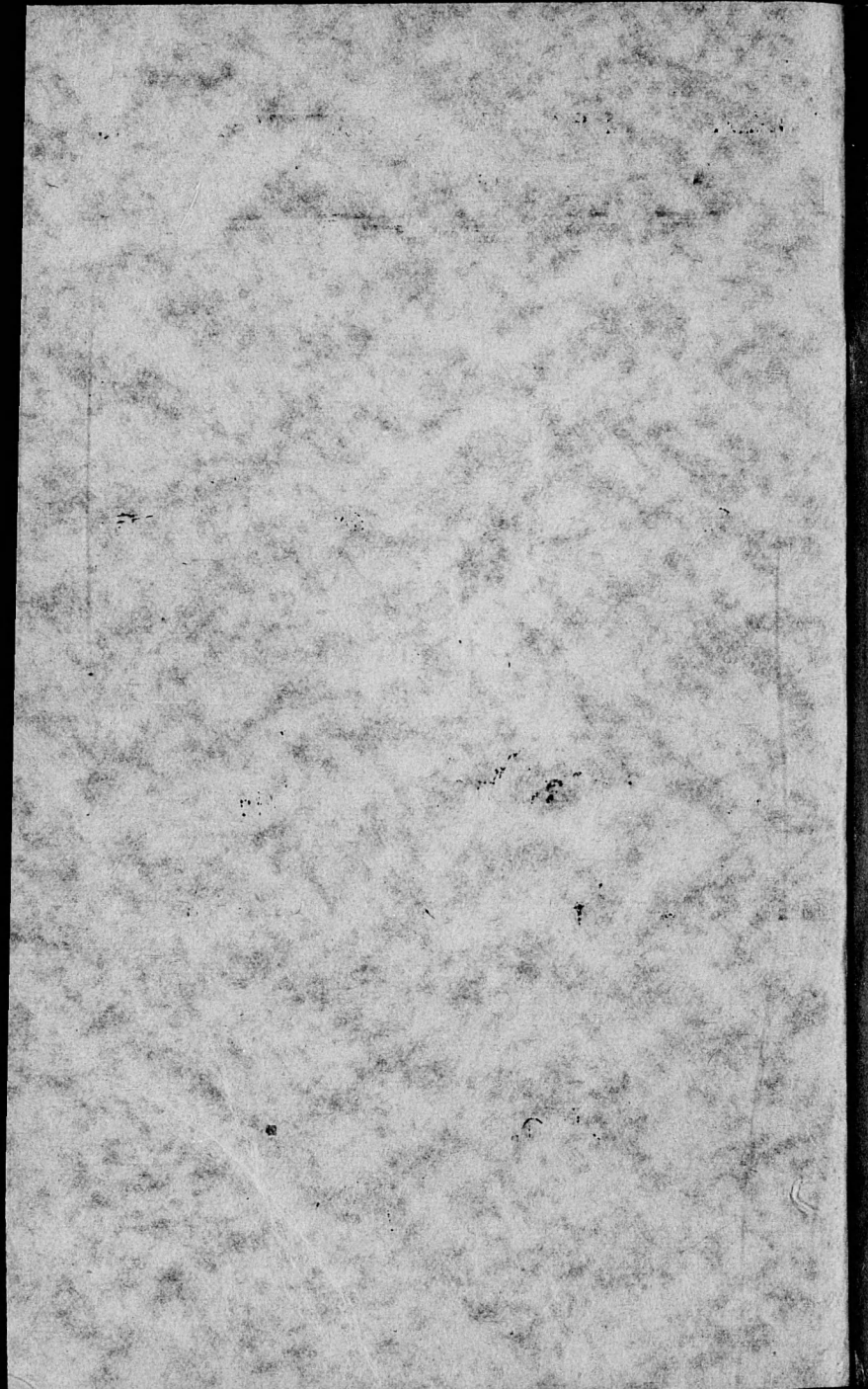
Verzameling tooneelstukken

uit de

nalatenschap van

Prof. Dr. J. te WINKEL

No. 246

BUITEN DEN STRIJD.

Tooneelspel in één bedrijf

VAN

BJÖRNSTVERNE BJÖRNSSON,

voor het Nederlandsch tooneel bewerkt

DOOR

JAC. DE VOS.

ZAANDUK,
J. HEIJNIS 1827.

HERAALING VAN
BEELD
DUPLICATE IMAGE

Bij den uitgever dezes zijn nog enkele exemplaren
te bekomen

VAN

KENNEMER-LEGENDEN

met Staalplaten,

DOOR

W. J. HOFDIJK.

INHOUD:

TROUWE IN ONTROUW (830.)

HET GRAF ONDER DEN MEIDOORN (1431.)

DE MOOR VAN EGMOND.

ER IS VERGELDING.

DE SCHULD EENS BROEDERS (1420—1436.)

DE PROFECY DER STARREN (1104—1136.)

DE BOUWMEESTER VAN DEN NYENDOORN (1296)

DE ZOON EENS DORPERS (1254.)

PRIJS f 5.90.

CAMOËNS

dramatisch gedicht in 1 bedrijf,

DOOR

D. F. VAN HEIJST.

PRIJS f 0.40.

246

BUITEN DEN STRIJD.

~~~~~

Tooneelspel in één bedrijf

VAN

BJÖRNSTJERNE BJÖRNSON

voor het Nederlandsch tooneel bewerkt

DOOR

JAC. DE VOS.

—————

ZAANDIJK,
J. HEIJNIS Tsz.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

Bij den uitgever desz zal nog enkele exemplaren
te bekomen

VAN

KENNEMER-LEGENDEN

met Staalplaten,

DOOR

W. J. HOFDIJK.

INHOUD:

- TROUWE IN ONTROUW (830.)
HET GRAF ONDER DEN MEIDCOORN (1481.)
DE MOOR VAN EGNOND.
ER IS VERGELDING.
DE SCHULD EENS BROEDERS (1420—1436.)
DE PROFECY DER STARREN (1104—1136.)
DE BOUWMEESTER VAN DEN NIENDOORN (1206)
DE ZOON KENS DORPERS (1754.)

PRIJS f 5.90.

CAMOËNS

dramatisch gedicht in 4 bedrijven,

DOOR

D. F. VAN HEIJST.

PRIJS f 0.40.

246

BUITEN DEN STRIJD.

Tooneelspel in één bedrijf

VAN

BJÖRNSTJERNE BJÖRNSON

voor het Nederlandsch tooneel bewerkt

DOOR

JAC. DE VOS.

ZAANDIJK,
J. HEIJNIS Tsz.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

PERSONEN.

Koning SVERRE (die onder den naam van EISTEIN
voorwendt een spion van koning MAGNUS te zijn.)

THORKEL, een spion van koning MAGNUS.

HALVARD GJÄLA.

INGA, vrouw van HALVARD en dochter van THORKEL.

ENDRID, }
ASLAK, } krijgslieden van koning MAGNUS.

STALLAR, krijgsman onder koning SVERRE.

Krijgslieden van koning SVERRE.

Het tooneel stelt voor het inwendige van een hut op een Noorweegsch gebergte. Op den achtergrond een deur met grendels. Een kleine deur rechts eerste plan, links eerste plan een deur waarvan het bovengedeelte afzonderlijk opengaat. Een houten bank en eenige stoelen. In den haard brandt vuur.

E E R S T E T O O N E E L.

HALVARD — EISTEIN — THORKEL.

Het tooneel blijft een oogenblik leeg. Halvard en Eistein ondersteunen Thorkel. Allen zijn gewapend en in winterkleedij.

HALVARD.

Hier is mijne kamer... ze is niet ingericht tot het geven van partijen zooals je ziet.

(Brengt met Eistein, Thorkel op een stoel voor het vuur.)

THORKEL.

Ze had minder kunnen zijn.

(Halvard ontdoet zich van zijn wapens en bovenkleeren, die hij aan den wand hangt.)

EISTEIN.

Toen ik in het voorjaar hier kwam, vond ik het verblijf heel goed, en ik bemerk dat 't er niet slechter op geworden is. (*hangt zijn wapens en bovenkleeren eveneens op.*)

HALVARD.

Het is van avond weer slecht weer. (*tot Thorkel.*) Het verwondert mij, dat een grijsaard zooals gij, met zulk hondenweer en bij zulke onbegaanbare wegen nog op verkenning in het gebergte uitgaat.

THORKEL.

Als je me in den steek hadt gelaten, was het mij even lief geweest. (*gaat op zijn hurken voor het vuur zitten en verwarmt zich.*)

EISTEIN.

Dat hadt je moeten zeggen, toen wij je uit de sneeuw verlostten.

THORKEL.

Ik vroeg niemand mij er uit te halen.

HALVARD.

Wie zoó spreekt, moet onder een zware smart gebukt gaan.

EISTEIN.

Herinner hem daar niet aan, maar zorg dat wij wat te drinken hebben, als het ten minste te krijgen is.

HALVARD.

Ik zal dadelijk roepen.

EISTEIN. (*ter zijde.*)

Roepen! (*zacht tot Halvard.*) Als het Inga is, die je roepen wilt dan is het misschien beter haar naam niet te noemen.

HALVARD. (*zacht tot Eistein.*)

Is hij zoo gevaarlijk..... dan mag ik hem ook wel niet vertellen, hoe ik zelf heet.

EISTEIN.

Dat betwijfel ik.... maar een verstandig man moet steeds op zijn hoede zijn.

THORKEL. (*ter zijde.*)

Het heeft er alle schijn van, dat het niet voor de eerste keer is, dat die twee samen spreken.

HALVARD. (*tot Eistein.*)

Toen je de laatste maal hier waart, heb ik mij er wel bij gevonden je raad te volgen... heden dus niet anders gehandeld. (*af door de zijdeur rechts.*)

T W E E D E T O O N E E L.

EISTEIN — THORKEL.

EISTEIN. (*op de bank plaats nemende.*)

Hoe gaat het er mede?

THORKEL.

Zóó als het een oud rendier gaan kan, wanneer het in de sneeuw heeft vastgezeten.

EISTEIN.

De warmte van den haard en een kruik warm bier zullen je wel weer spoedig opknappen.

THORKEL.

Ik drink geen bier, ik word er te slaperig van.

EISTEIN.

Dat hindert niemand, wij hebben den ganschen nacht voor ons. (*strekt zich op de bank uit. Korte stilte.*)

THORKEL.

Hadt ge al lang rondgedwaald, toen ge me heden vindt?

EISTEIN.

Neen!

THORKEL.

Ge zijt zeker spion voor de troepen die gisteren uit het zuiden opdaagden?

EISTEIN.

Ja!

THORKEL.

Hoe sterk zijt gijlieden wel? Ze hebben mij gesproken van vierhonderd man.

EISTEIN.

Zooveel zullen er ten naastenbij zijn.

THORKEL.

Laat eens zien... dan heeft koning Magnus met alles en alles ongeveer een duizend man hier beneden in het dal.

EISTEIN.

Geen kleine macht.

THORKEL.

Sverre heeft er nauwelijks zooveel bij elkaar... Ik voor mij wenschte wel dat hij in 't Noorden aan de andere zij van het gebergte lag.

EISTEIN.

Ja, wie weet... (*korte stilte*)

HALVARD. (*buiten.*)

Heidaar! heidaar! antwoord dan toch!

EISTEIN.

Hm, zijn vrouw schijnt niet thuis te zijn.

THORKEL.

Babbelaars zullen hier toch wel niet gevonden worden?

EISTEIN.

Welneen... in het gebergte spreekt men met zich zelf.

THORKEL.

Dan is men ook vrij van laster.

HALVARD. (*buiten aan de andere zijde der hut roepende.*)

Kom toch binnen.... er zijn vreemdelingen.

EISTEIN. (*is opmerkzaam geworden op den boog van Halvard, hij staat op, neemt den boog van den wand en beziet hem.*)

Een pracht van een boog.... dien spant iedereen niet.

THORKEL. (*ter zijde.*)

Zoo jong en dan al in het gebergte te dwalen.... hm.... hm....

EISTEIN:

Het zou een geluk zijn in den strijd zoo'n man ter zijde te hebben, maar onheil zoo men hem in de gelederen van den vijand zag.

THORKEL. (*tot Eistein.*)

Niet waar, de vos verbergt zich het liefst wanneer de wolf hem nazit?

EISTEIN.

Je bedoelt dat Halvard voor gepleegd wanbedrijf misschien in het gebergte is getrokken?

THORKEL.

Dat is zoowat mijne bedoeling.

EISTEIN.

Ik zou op het gezicht af, zoo iets niet van hem denken. (*bekijkt het zwaard; ter zijde.*) Dit zwaard is gebruikt, maar te weinig om het nu al weg te hangen.

THORKEL.

Het zou niet kwaad zijn, even als hij geheel op zich zelf te wonen.

EISTEIN.

Ja, maar dan moet je weinig in de wereld te doen hebben.

THORKEL.

Wat heb ik er dan nog in te doen?

EISTEIN.

Dien je koning.

THORKEL.

Voor hetgeen ik daarvoor krijg, heb ik het al lang genoeg gedaan.

DERDE TOONEEL.

Vorigen. — HALVARD. (*door middendeur op.*)

THORKEL. (*Halvard aanzierende.*)

Welnu?

(*Halvard gaat zonder acht op Thorkel te slaan naar den voorgrond op de bank zitten.*)

EISTEIN. (*hem nakijkende.*)

Welnu?

(*Halvard antwoordt niet.*)

EISTEIN.
Wat scheelt je?

HALVARD.
Die ik zocht, heb ik niet gevonden.

EISTEIN. (*zacht.*)
Inga?

HALVARD.
Zij heeft hier het vuur aangemaakt, in de andere kamer knettert het nog harder, en in den stal hebben de twee koeien volop voer. Zij moet pas weg zijn en heeft misschien alles zoo goed voorzien met het plan om lang uit te kunnen blijven.

EISTEIN.
Er kan haar een ongeluk overkomen zijn.

HALVARD.
Dat denk ik niet.

EISTEIN.
Wat denk je dan? (*verwijdert zich van hem.*)

HALVARD.
Het ergste!

THORKEL. (*in zichzelf; slaperig.*)
De berglucht is toch niet zoo verkwikkend, als de menschen wel zeggen. (*slaapt na een oogenblik in.*)

HALVARD.
Dat zij voor de daad, den moed kon vinden!.....
Hemel, wat ben ik bedrogen!

EISTEIN. (*hem naderende.*)

De weg die naar de manschappen van koning Magnus leidt.... ligt hoog met sneeuw....

HALVARD (*opstaande.*)

Wat bedoel je? (*ziet hem aan.*)

EISTEIN.

Die weg is voor vrouwen niet begaanbaar.

HALVARD. (*hem aanziende.*)

Waar kan zij dan zijn?

EISTEIN.

Misschien, had zij een boodschap te doen, die spoed eischte?

HALVARD.

Ik weet van niets.

EISTEIN. (*na hem een oogenblik zwijgend aangezien te hebben.*)

Ondervraag haar!

HALVARD.

Haar ondervragen? (*met een zonderlingen lach.*)
Neen!

EISTEIN.

Is het dan zoover gekomen?

HALVARD.

Ja, zoover is het gekomen.

(*korte stilte.*)

(Halvard *alsof hij zich plotseling iets herinnert — wil gaan.*)

EISTEIN.

Je gaat?...

HALVARD.

Naar binnen, naar mijn zoon Alf.

EISTEIN.

Je bent dus niet meer met je beiden?

HALVARD.

In het voorjaar werd hij geboren.

EISTEIN. (*verheugd.*)

Dan komt ook zeker het geluk weer in huis!

HALVARD. (*hem naderende.*)

En zij kan het van haar hart verkrijgen hem te verlaten? Heb ik dan niet alle reden om te denken dat de vrouw, de moeder, die haar kind alleen laat, zonder dat er iemand is om het te verzorgen, groote dingen voor heeft? (*gaat, maar ziet Eistein aan als wachte hij op een antwoord*)

VIERDE TOONEEL.

THORKEL — EISTEIN.

EISTEIN.

Hier moet ik dus nog leeren, dat de jaloezie zelfs

zij die in de eenzaamheid leven, niet met vrede laat. We zullen ook dit ter harte nemen. (*naar Thorkel gaande.*) De oude slaapt reeds... Arme man, hij heeft zoo weinig te bewaken. (*hem wakker makende.*) Komaan, ga ginds in de kamer leggen en slaap eens goed uit.)

THORKEL. (*wakker wordende.*)

Blijf je dan niet bij me.... en moet je ook niet slapen?

EISTEIN.

In de laatste zeven à acht jaren ben ik een geregelde rust geheel ontwend. Ik slaap en waak wanneer ik wil.

THORKEL.

Dat is meer dan ik kan. (*verwijdert zich terwijl hij zwaar adem haalt.*) Ik zal dus wachten tot je me roept! (*aan de deur rechts staan blijvende.*) Maar zeg mij toch eens, waar kom je eigenlijk van daan?

EISTEIN.

Ik heb 't je al gezegd, uit 't Zuiden!

THORKEL. (*naderbij komende.*)

Het verwondert me maar, dat zoo'n verstandig man als jij gewoon soldaat is?

EISTEIN.

Zoolang als de machtigen van den lande den koning regeeren, nemen zij de beste plaatsen voor zich zelve.

THORKEL.

Dat is een waar woord. Tegenwoordig hebben sommigen zich veel macht in den staat verworven, en je zult zien, dat wij de tijden van vóór koning Harald weer terug krijgen....

EISTEIN.

Hm!.... zoolang als koning Magnus er op bedacht is van den Paus te Rome pap te halen zoolang zal het nog wel gaan. Alleen moet hij dat niet vergeten; evenmin als om den Aartsbisschop zoo onderdanig mogelijk te begroeten, wanneer deze met zijn gevolg van honderd gewapende mannen op zijn troon verschijnt. Hij en zijne Grooten moeten het ook vooral niet nalaten neder te knielen voor den Bisschop, den zoom van zijn kleed te kussen en hem de helft van alle inkomsten van den lande af te staan. Dan.... ja dan houden zij het wellicht nog een wijle uit.

THORKEL.

Ja, een braaf Noorman wordt dikwijls oproerig gestemd als hij ziet hoe Paus en Priester handelen met het oude rijk van koning Harald, maar (*gapende*) met dat al is Magnus toch een minzaam koning.... Goeden nacht, makker! (*af door zijdeur rechts.*)

V I J F D E T O O N E E L.

EISTEIN.

Zoo zijn de meesten: de gewoonte is hun heer.... en Sverre of Magnus.... de minzame koning.... hm! Ja, minzaam dat is hij. Hij doet goed noch kwaad.... Hij vult hun den beker en zij schenken hem voor niet hun bloed!.... Koning, koning!.... Hij is koning, die een doel heeft om koning te willen zijn... Harald was koning, want hij verbond de verschillende deelen van zijn rijk tot één geheel.... Hakan was koning, want hij schonk zijn land een wetgeving.... De beide Olofs waren koningen, want zij vormden een Christendom onder de heidenen. Ook Magnus de Goede was koning, want hij bevrijdde zijn land van een vreemd juk.... God zag den nood waarin het land verkeerde en was hem nabij. (*met gevouwen handen ten hemel ziende.*) O, God!

Z E S D E T O O N E E L.

EISTEIN — HALVARD.

HALVARD.

Stoor ik je?

EISTEIN.

In het geheel niet.... Ik heb den ouden man daar in de kamer ter ruste gelegd.

HALVARD.

Juist wat ik verlangde.... Toen ik zooeven daar binnen bij mijn kind zat, overviel mij een eigenaardige vrees.... Waar zij ook is, overal verkeert zij in gevaar. De nacht is donker, de wegen zijn door de sneeuw niet meer te herkennen en overal sluipen wilde dieren rond.

EISTEIN.

Zullen we haar dan gaan zoeken?

HALVARD.

Ja, en wel zoo spoedig mogelijk.... Het is mij zoo zonderling te moede.... Mijn God, als haar iets overkomen was?

EISTEIN.

Die den moed tot een daad heeft, ontbreekt het ook niet aan kracht en overleg. Maar stil.... ik hoor iets. (*kijkt door de deur links*). Daar is zij.

HALVARD.

Zij komt uit het Zuiden niet waar?

EISTEIN. (*aarzelend.*)

Ja, uit het Zuiden!

HALVARD.

Ziet ge anders niemand? (*wil naar buiten kijken.*)

EISTEIN. (*de deur dicht slaande.*)

Nee! (*ter zijde.*) Wat zou dat beteekenen? Voor zoover ik bij het maanlicht zien kan, heeft zij een gevolg van tien à twaalf gewapende mannen bij zich... en zij komt uit het Zuiden... het moeten soldaten van koning Magnus zijn.

HALVARD.

Je schijnt opgewonden te zijn. (*wil naar buiten kijken.*)

EISTEIN.

Hoor! In den gang ontdoet ze zich reeds van haar sneeuwschoenen.

(*Halvard gaat naar den voorgrond en ontdoet zich weer van zijn bovenkleeren en wapens.*)

EISTEIN. (*ter zijde en naar buiten kijkende.*)

Het gevolg maakt een grooten omweg... Ze gaan naar den stal. (*de deur sluitende.*) We zullen de zaak bedaard aanzien.

Z E V E N D E T O O N E E L.

Vorigen — INGA (*in winterkleedij.*)

INGA. (*slaakt een zachten kreet zoodra zij Halvard bemerkt.*)

Reeds terug? (*om zich heenziende.*) Anders niemand. (*verschrikt.*) Geen manschappen van Sverre?

(Eistein *ziende.*) Ja daar! Hoe Eistein! Een krijgsman van koning Magnus!

EISTEIN. (*haar de hand reikende.*)

Welkom Inga!

INGA.

Welkom! (*ter zijde.*) Ik heb mij dus vreeselijk vergist. (*Halvard angstig naderende.*) Goeden avond.

(*Halvard antwoordt niet.*)

INGA.

Goeden avond, Halvard!

HALVARD.

Goeden avond!

INGA.

Je bent weer vroeg terug gekeerd, Halvard!

HALVARD.

Vroeger dan je verwachtte?

INGA.

Een geliefd echtgenoot kan nooit vroeg genoeg komen.

(*Halvard ziet haar aan en keert zich om.*)

INGA. (*een stap nadertredende.*)

Halvard!

(*Halvard keert zich geheel van haar af.*)

INGA. (*ter zijde.*)

Groote God! Welk een uitdrukking op dat gelaat.
(*luid.*) Slaapt Alf?

HALVARD.

Dat dient de moeder het beste te weten.

INGA.

Ik kom van buiten zooals je ziet.

HALVARD.

Ja, dat zie ik.

INGA.

Denkt ge dan dat een moeder de slavin van haar kind is?.... Jij kunt den ganschen dag vrij rondwandelen en ik zou mijzelve aan de wieg vastnagelen? Men heeft hier op het gebergte ook zooveel menschen om zich heen, het leven is er ook zoo heerlijk, dat men....

HALVARD.

Inga!

INGA. (*ter zijde.*)

Hemel, wat heb ik daar gezegd? Ik moet hem weer toespreken.... maar ik vind geen woorden.... ik....
(*tot Eistein.*) Toe, spreek gij met hem?

(*Eistein zwijgt.*)

INGA.

Hij ook. (*ziet beiden aan en gaat naar den achtergrond.*)

HALVARD (*haar in den weg loopende.*)

Is het slavendienst om bij ons kind te waken,....
dan zal ik het doen. (*wil gaan.*)

INGA. (*smartvol.*)

Halvard!

(Halvard *blijft staan.*)

INGA.

Halvard!

HALVARD. (*haar een voetstap naderende.*)

Wat heb je me te zeggen?

INGA.

Te zeggen.... ik wou je zeggen....

HALVARD. (*zachtmoediger.*)

Spreek Inga, spreek, je ziet ik luister.

INGA. (*ter zijde.*)

Spreeken!.... Mijn God, kon ik het maar!. (*luid.*)
Heb je me niets te zeggen?

HALVARD.

Ja, veel.... zooveel dat de zon weer op zou gaan
eer ik gedaan had.

INGA. (*koud.*)

Zooveel.... dan is het beter dat wij het zoo lang
mogelijk uitstellen.

HALVARD.

Tot wanneer dan?

INGA. (*op haar hart wijzende.*)

Het zal zoo lang niet meer duren of het zal wel vanzelf gaan spreken.

HALVARD.

Daar heb jij zeker voor gezorgd?

INGA.

Niet ik.... maar jij.

HALVARD.

Ik!

INGA.

Ja, jij.

HALVARD.

Goed, Inga, goed! Ik dan.... ik... goed. Het heeft aan mij gelegen.

INGA.

Ja, lach maar! Ik weet waar geweend wordt.

HALVARD.

Ja, dat weet ik ook!

INGA.

Maar spreek dan, spreek!

HALVARD.

Neen.... ik heb ééns een woord te veel gesproken.

INGA.

Jij?.... Dan ben ik toch nieuwsgierig te weten bij welke gelegenheid dat was.

HALVARD.

Het was toen ik je vroeg mij naar het gebergte te volgen. Die vraag zal ik nog dikwijls te betreuren hebben. (*af deur achtergrond.*)

A C H T S T E T O O N E E L.

EISTEIN — INGA.

INGA.

Groote God! Nu zijn wij nog verder van elkander verwijderd dan ooit te voren. Nu kan er geen wolvin hongerig en huilend daar buiten in de sneeuw rond-dolen, of ik zou er mee willen ruilen. Hemel, sta mij bij, want nu is Inga diep rampzalig! (*valt op de bank neer.*)

EISTEIN. (*haar nader tredende.*)

Ik had niet gedacht je zoo weer te vinden!

INGA.

Ga, laat mij! Jij was de stokebrand, de adder die hier rondkroop, die de huiselijke vrede stoorde en hem slechten raad influisterde.

EISTEIN. (*koel.*)

Ik vind wel, dat je iets zeggen kon, dat wat verstandiger was.

INGA.

Heeft de waarheid dan het verstand noodig? Het is toch de waarheid niet waar, dat van 't oogenblik, dat jij hem gesproken hebt van den roem, dien hij zich verwerven kon als hij partij koos in den strijd van de koningen, dat hij van dat oogenblik af aan, zijn gedachten van vrouw en kind afwendde en slechts dacht aan den ellendigen, ongelukkigen priester Sverre.

EISTEIN.

Den ellendige?

INGA.

Ja, een ellendige noem ik hem!... Heeft hij niet het huis van mijn vader tot puin doen afbranden? Heeft hij niet Jarl en met hem den dapperste der Noormannen verslagen? Sinds hij de monnikskap heeft uitgetrokken vloeien in alle oorden des lands tranen van jammer en ellende. Het is nu niet meer noodig boven op de bergen vuur aan te leggen om het volk te verkondigen: »tot hier drong de vijand door.» Neen, het gansche land staat in lichtelaaie vlam, van Drontheim tot aan Dunsberg; alle grooten van het land, de vrienden van den koning, zijn bloedverwanten, ja zelfs zijn eigen vader brengen het hout voor den algemeenen brandstapel aan. (Eistein *naderende*.) En zou Halvard voor hem zijn boog spannen? Neen, neen, eerder nog zal zijn boog in stukken gebroken, tot splinters vernietigd, tot molm vertrapt worden! En hij zal....

EISTEIN. (*haar in de rede vallende.*)

Halvard!

INGA. (*verschrikt.*)

Wat zegt ge?

EISTEIN.

Inga, Inga! Je staat op het punt hem ongelukkig te maken!

INGA.

Ik?

EISTEIN.

Schimp niet op Sverre; je bedoelt je zelf, je schrikt over hetgeen je zelf gedaan hebt!

INGA.

Wat heb ik dan gedaan?

EISTEIN.

Dat zal dadelijk blijken.

INGA.

Ge weet het.... Welnu, help mij dan.

EISTEIN.

Waarmede zou ik je kunnen helpen?

INGA.

Waarmede je me zoudt kunnen helpen? Dat heb ik reeds gezegd, maar ik wil het nog wel eens herhalen,

wanneer je het vergeten bent. Jij hebt de rust en vrede ons huis ontvoerd, ik ken niemand die het meer betaamt dan jij om rust en vrede er wederom in te voeren. Halvard was niet altijd, zooals hij nu is.

EISTEIN.

Dat weet ik. Verleden jaar bracht je hier in 't gebergte gelukkige dagen door.

INGA.

Ja, vooral onze avonduren, hier aan den haard, ach! ze keeren nooit weder! Eens op een morgen traadt gij hier binnen....

EISTEIN.

Ik was voor koning Magnus op verkenning uitgegaan.

INGA.

Dat zeide je.

EISTEIN.

Ik kon van hieruit twee gedeelten van het dal overzien.

INGA.

Ja, zoo wat.

EISTEIN.

Ge naamt mij welwillend in je huis op, en schonk mij veel vertrouwen. Ik zal dat ook niet vergeten.

INGA.

Ja, maar ge bracht ook nieuws van den jongsten oorlog. Je vertelde en wist je woorden zoo te schik-

ken, dat er altijd in doorstraalde hoe in dien oorlog jonge mannen tot macht en aanzien kwamen, vooral zij die onder koning Sverre streden.... je vertelde..... en Halvard..... ik zie hem nog daar aan den haard zitten, ademloos luisterende naar je woorden! Ik begreep zijn stille aandacht, zij sprak zoo duidelijk tegen mij, ja duidelijker dan al hetgeen jij vertelde. Zijn gedachten waren niet meer bij mij, zij zweefden ver, ver van hier.... Zijn oog schitterde.... Onmensch! je zag hoe ik leed en je kon het van je verkrijgen om toch te blijven en hem door je opgewonden taal van mij afkeerig te maken!

EISTEIN.

Wees niet zoo hardvochtig, Inga. Vertel mij liever eens bedaar, wat er voorviel toen ik vertrokken was.

INGA. (*na zich hersteld te hebben.*)

De kleine Alf werd geboren. Tot zoover ging alles goed en wel, maar niet lang daarna kwam hem alles wat ge verteld hadt, weer voor den geest. Over dag strekte hij zijn tochten al verder en verder uit; 's avonds werd hij stiller en vaak gebeurde het dat hij den pasbegonnen arbeid rusten liet om uren achtereen te mijmeren. Tot spreken gevoelde hij geen behoefte, wij waren hem te veel, zijn hart en zinnen waren dáár bij koning Sverre. (*met nadruk.*) Maar ik wist dat de soldaten van koning Sverre het huis van mijn vader tot puin verbrand hadden.

EISTEIN.

Dat was nu eenmaal een onvermijdelijk gevolg van den oorlog.

INGA.

Ja, maar uw vaderen zijn er niet geboren, ook die van Halvard niet!..... Ik werd toornig op Halvard, omdat hij niettegenstaande dat nog aan Sverre bleef denken. Ik begon naar mijn armen vader te verlangen, dien hij niet liefhad.... Verwondert u dat? Hoe eenzaam en verlaten moest het niet voor den ouden man zijn, nu hij zonder huis, zonder kinderen was....

EISTEIN.

Maar Halvard begreep wat je dacht en hij werd stil en somber.

INGA.

Hij dacht dat ik naar mijn vader verlangde omdat ik den echtgenoot niet meer liefhad.... Hij twijfelde aan mijn liefde, Groote God! hij twijfelde na al hetgeen ik voor hem had opgeofferd.... Ik werd even als hij stil en afgetrokken en sprak niet meer dan het hoognoodige.

EISTEIN.

Maar hoe zijt ge dan te weten gekomen wat hij dacht?

INGA.

Hij openbaarde zijn gedachten wanneer hij zong.

EISTEIN.

Wanneer hij zong?

INGA.

Ja, wat hij voor mij verborgen hield, openbaarde hij in zijn liederen. Eens op een morgen, terwijl hij zich in 't zonnetje koesterde, werkte hij bij gindsche bron aan een nieuwen boog. Ik, die in mijn schik was als ik hem maar zag, liet het kind alleen en ging naar hem toe, terwijl ik mij achter de bessenstruiken ver- school. Ik hoorde hem zingen, o God! ik vergeet dat nooit... hij zong: »Het valt een dapper zoon van het Noorden zwaar, aan de zij van een spraaklooze vrouw te zitten en te luisteren naar het snorren van het spinnewiel, terwijl de zwaarden zich kruisen; het valt een dapper zoon van het Noorden zwaardenboog te spannen voor haas en boschhoen, terwijl in het dal de krijgstrompet schettert, en buit en macht verdeeld worden; maar zwaarder dan dit al valt het hem het beste van zijn t' huis, en de vrede in eigen hart te verliezen.»

EISTEIN.

Dat was een slecht teeken!

INGA.

Ja, wel een slecht teeken.

(korte stilte.)

Hij zong veel in die dagen, en altijd ging ik hem na en leerde zoo zijn gedachten kennen. De mijne leerde hij echter niet kennen.

EISTEIN.

En je werdt nog stiller en afgetrokkener niet waar?

INGA.

Och ja! Maar mijn God! waarom was er niemand, die ons weer te zamen bracht. Hoe dikwijls nam ik niet, terwijl hij daar binnen zat, den kleinen Alf op den schoot en keerde zijn lief kopje naar hem toe, opdat het voor mij zou kunnen spreken! Maar neen, hij verstond die taal niet, . . . en toch strekte de kleine de beide handjes naar hem uit en riep »Papa». Ik had hem dat stilletjes geleerd, maar Halvard verstond het niet. . . .

(korte stilte.)

Ik beproefde de dingen voor mij te laten spreken. . . Ik maakte zoo goed ik kon een buis voor hem en hield het verborgen, tot op den verjaarsdag van onze komst hier. Ik telde de dagen. Ik legde het op zijn plaats aan tafel neer en toen hij het zag werd 't hem zonderling te moede, »Een prachtig buis» zei hij, »het zal je heel wat werk gekost hebben.» Hij zei dit echter koud en gevoelloos, maar toch bemerkte ik dat zijn stem beefde. We konden geen van beiden eten, maar ook niet spreken. De tranen sprongen mij in de oogen en ik moest mij omkeeren; maar zie, daar lagen achter mij twee nieuwe, warme mantels, een voor mij en een voor Alf; ook hij had de dagen geteld, ook hij had een middel bedacht om zijn hart te doen spreken. Ik keek hem aan. . . . hij weende. Toen kon ik het niet langer

uithouden , ik vloog hem om zijn hals en wij weenden beiden , zoo lang en zoo luid , dat ook de kleine Alf zijn traantjes niet weerhouden kon . . . . Maar geen van beiden dorst te vragen : »Zullen wij hier nog lang blijven ? Waar zullen wij heengaan ? » Geen van beiden had den moed het antwoord te vernemen ; hij rukte zich echter van mij los , nam zijn boog , ging uit en keerde niet voor den volgenden morgen weder !

(*korte stilte — Inga gaat op de bank zitten.*)

EISTEIN.

Daar hoor ik Halvard !

N E G E N D E T O O N E E L .

Vorigen. HALVARD.

HALVARD. (*deur links opkomende.*)

Ik zie de melk niet . . . . Alf is wakker en erg onrustig.

INGA. (*wil gaan.*)

Ik zal . . . .

HALVARD.

Neen, neen, blijf maar hier . . . . Ik zat het kind wel oppassen. (*terwijl hij zucht.*) Je hebt toch zeker voor een boel andere dingen te zorgen.

INGA.

Wat bedoel je daarmee ?

HALVARD.

Wat ik bedoel ? . . . . Ik bedoel dat je veel te vertellen zult hebben. Het gebeurt niet dikwijls dat er menschen hier komen, daar je mee praten kunt.

INGA.

Ja, dat is waar.

HALVARD.

Ja, zeker, dat is waar. (*begint weer te zoeken.*)

INGA.

Wat zoek je toch?

HALVARD.

Ik zei je immers al, dat ik de melk zocht.

INGA.

De melk staat in de andere kamer op de bovenste plank van de kast, als je gezocht hebt ben je er dikwijls voorbij gegaan.

HALVARD.

Dat is wel mogelijk. Ik heb zoo'n hoofdpijn en dan gebeurt het wel dat ik niet alles zie.

INGA.

Ja, alles zie je ook niet.

HALVARD.

En toch dikwijls nog te veel. (*gaat, maar stoot bij den uitgang tegen een schild, dat op den grond valt; hij kijkt er na.*)

INGA.

Hoe, het schild van mijn vader?

HALVARD.

Het schild van je vader?

EISTEIN. (*haastig invallende.*)

Nee, het is 't mijne.

INGA. (*naar het schild gaande.*)

En toch lijkt het er erg op. (*neemt het schild open bekijkt het.*) Het is mij of ik er dikwijls mede gespeeld heb... dat kruis daar... en hier aan den handgreep het afgesleten leder... het is even zwaar... (*neemt het schild op*) O, als mijn vader dit schild eens gehanteerd had.

HALVARD. (*die Inga heeft blijven aanstaren tot Eistein.*)

Hoort ge 't nu? Ziet ge 't nu?

INGA. (*het schild omhoog heffende.*)

Het is mij of ik weer thuis ben... in onze groote zaal... bij mijn vader... (*ziet het schild aan en peinst.*)

HALVARD.

Men ziet het toch duidelijk, waaraan zij denkt. (*af door de achterdeur.*)

TIENDE TOONEEL.

INGA. — EISTEIN.

INGA. (*ziet op en laat het schild vallen.*)

Het is mij hier zoo treurig... o zoo treurig... (*hartstochtelijk*) Maar liever dan zoo te leven... liever dan dat één van ons ooit een woord van den ander komt te hooren... liever... maar wat heb ik dan toch misdaan?

EISTEIN.

Wanneer hier hulp verleend moet worden, dan zal ik helpen... Inga, antwoord mij. De mannen, die ge voor in 't huis bracht, zijn krijgslieden van koning Magnus, niet waar? Spreek, Inga wat hadt ge voor?

INGA.

Ja.

EISTEIN.

En je dacht dat het soldaten van koning Sverre waren?

INGA. (*plotseling heftig wordende.*)

Wat ik dacht?... O God mijn hoofd, mijn arm hoofd... ik kan niet meer denken.... Ik dacht, dat nu het uur aangebroken was, waarop hij mij en mijn kind zou verlaten.... Sverre ligt met zijn leger beneden in het dal.... hij wil koning Sverre volgen. Zie, nauwelijks had hij zijn manschappen ontwaard, of hij rende over berg en dal om zijn spionnen den weg te wijzen. Toen ging ik de andere zij van den berg af, naar de krijgslieden van koning Magnus; want eer ik mij door hen laat weghalen, zal Halvard en zijn gevolg hier boven gevangen genomen zijn. (*trotsch.*) Begrijp je dat?

EISTEIN.

Maar hij bracht niemand van koning Sverre met zich, en hij wil ook niet weg.

INGA.

Dat kan men niet weten, gij evenmin als ik, want

wij zijn hem toch te veel. Maar wat ik zeker weet is, dat de soldaten van koning Magnus te vroeg gekomen zijn, en dat alles ontdekt kan worden. Breng ze hier vandaan, verstaat ge? O, als hij ze eens zag, er zou nooit meer één blijden dag in mijn huis weerkeren! Halvard zou nooit begrijpen, dat het alleen geschiedde om hem met mijn vader te verzoenen..... Hij begrijpt niet eens, dat hij mij doodt.... (*gaat zitten.*)

EISTEIN. (*haar hand nemende.*)

Houd goeden moed, Inga! Wanneer ik de ellendige Sverre zelf was, zou ik je geen beter raad geven, dan ik nu doe.... Haal een der manschappen hier.

INGA.

Ja!

EISTEIN.

Geef den anderen een borrel en verzoek hen rustig te blijven.

INGA. (*bij het weggaan door zijdeur links.*)

O, groote God! laat mij niet dikwijls een zoo zwaren weg bewandelen.

E L F D E T O O N E E L.

EISTEIN.

Die hartstocht, die hartstocht! Zij verweekelt zich soms erger dan het haar van Absalon.... Hm, dat zijn

andere aandoeningen als die ik eenige jaren geleden zag.... Ik gevoel een zonderlinge gewaarwording, het is alsof ik in een kerk geweest ben.... Vrouw en kind.... Een thuis en de vrede!.... Hoe ver zou de nacht al verstreken zijn? (*kijkt naar buiten; koel.*) Tegen den middag wordt de strijd begonnen.... wij moeten trachten hier gedaan te krijgen.

T W A A L F D E T O O N E E L.

EISTEIN. — ENDRID.

ENDRID. (*door deur links opkomende.*)

Vrede in huis! Zijt gij Halvard Gjåla?

EISTEIN.

Dat juist niet.... Ga zitten.

ENDRID. (*gaat zitten.*)

Dank u.... ik heb 't wel noodig want geloof mij, wij hebben een ferm marsch gemaakt.

EISTEIN.

Slecht weer geweest in de laatste dagen.

ENDRID.

Erg slecht; sneeuwstorm, hageljacht en meer van die aardigheden. We willen hopen dat het er wat beter gaat uitzien.

EISTEIN.

We willen het hopen. De slechte tijden zijn anders wel tegelijkertijd in staat en natuur uitgebroken.

ENDRID.

Zoo is het, en wie weet wat het einde er van zijn zal.

EISTEIN.

De vooruitzichten zijn slecht.

ENDRID.

Dat moogt ge wel zeggen. Zoolang die duivelskunstenaar van een Sverre leeft....

EISTEIN.

Hij werd onder een ongelukkig gesternte geboren.

ENDRID.

Dat is zoo. Maar ik zeg op mijn beurt, God behoede land en volk, want het is een ware plaag voor den geringen man, wanneer de Grooten het niet eens kunnen worden onder elkaar.

EISTEIN.

Het komt mij voor, dat je nog al belang hebt bij den toestand zooals die nu is.

ENDRID.

Dat kan wel zijn.... Maar als ik vragen mag, wie zijt ge eigenlijk?

EISTEIN.

Wanneer ik mij niet vergis, dienen wij een en denzelfden man. Ik ben soldaat van koning Magnus en zooals je ziet naar het Noorden op verkenning uitgezonden.

ENDRID.

Zoo, dient ge hém! Ja, hij is een goed vorst.

EISTEIN.

Een minzaam koning.

ENDRID.

Zeker, een minzaam koning. De vrouw die ons hier bracht is ook zeer minzaam, zij groette ons van Halvard Gjåla.

EISTEIN.

Van Halvard Gjåla?

ENDRID.

Van Halvard zelf. Ja, hij wil zich weer de gunst van koning Magnus verwerven en ik houd het er voor, dat hij op die manier vrede met zijn schoonvader wil sluiten. Hij moet er zelfs een belangrijke daad voor gedaan hebben.... je weet wel, dat hij om zijn laatste daad verdacht werd van....

EISTEIN.

En wat voor groote daad is dat dan wel geweest?

ENDRID.

Zij heeft mij gezegd, dat hij eenige van Sverre's soldaten hierheen heeft weten te lokken, ja er moet onder hen zelfs een der hoofden schuilen.... en die zouden wij als rijken buit gevangen nemen. Begrepen?

EISTEIN.

Zeker, zeker.... het plan is slim overlegd. Zijt ge met velen?

ENDRID.

Twaalf à dertien man.

EISTEIN.

Hoe jammer dat de soldaten van koning Sverre niet gekomen zijn.

ENDRID.

Dat heb ik gehoord, maar ze zullen nog wel komen.

EISTEIN.

Dat is nog zoo zeker niet.

ENDRID.

De duivel hale hen dan!

EISTEIN.

Je denkt natuurlijk, dat de marsch wat te lang is om die vergeefs te maken.

ENDRID.

Zeker, nog al geen kleinigheid door dien sneeuwstorm en helsche dnisternis. Ik ben er bang voor, dat de anderen onder elkander niet heel veel goeds van onzen tocht vertellen.

EISTEIN.

Evenmin, als je eigen krijgsmakkers. Daar zal nog al een enkel woordje over gerept worden; me dunkt dat ik al weet wat Veiten er van zeggen zal.

ENDRID.

Ja, voor dien spotvogel zou het een kolfje naar zijn hand zijn, wanneer het mislukte.

EISTEIN.

Hij zou zeggen: dertien man zijn in 't gebergte getrokken om een kouden neus te halen, die zij even goed hier beneden in het dal op hadden kunnen loopen.

ENDRID.

Ja, zoo iets zou hij zeggen... Maar hoe meer ik er nu over denk, hoe nijdiger ik op Halvard en zijn vrouw word.

EISTEIN.

En dan nog het losgeld, dat je voor de gevangenen had kunnen krijgen, dat ontsnapt je ook.

ENDRID. (*boos wordende.*)

Het losgeld! waarachtig ook het losgeld! Ik denk, dat Halvard het berouwen zal.

EISTEIN.

De arme kerel heeft niet veel te verliezen en hem van kant te maken helpt ook weinig... Als je eens op een andere manier voldoening van je tocht zocht te krijgen.

ENDRID.

Hoe dat?

EISTEIN.

Wanneer je een oogenblik tijd hebt om te luisteren, zal ik je een raad geven.

ENDRID.

Spreek op!

EISTEIN.

Wanneer jij nu eens deedt, wat eigenlijk Halvard had moeten doen. . . . wanneer jij eens eenige van de soldaten van Sverre hier heen wist te lokken.

ENDRID.

Dat begrijp ik niet best.

EISTEIN.

Het middel heb ik in handen. Je gaat den berg af naar het leger van Sverre en vraagt Stallar te spreken. Hier is een ring, dien je hem geven kunt en je zult zien, dat ze allemaal in den val loopen.

ENDRID.

Ja, maar die ring.

EISTEIN.

Is niet van mij. . . . maar je zult zien, dat zijn uitwerking goed is . . . Ik ging vroeger in het grootste hondenweer ook wel uit om een waagstuk te volbrengen, en. . . .

ENDRID.

Ja, dat je niet gewoon bent bij moeders pappot te zitten, merkte ik op het eerste gezicht al.

EISTEIN.

Je vraagt hem, uit naam van den eigenaar van den ring, je oogenblikkelijk met een man of tien te volgen. Je zult zien, hij weigert niet en je hebt kans den tocht niet vergeefs gemaakt te hebben.

ENDRID.

Nooit had ik gedacht, zoo diep in 't gebergte nog zulk een raad en welberaamd plan te vernemen.... Maar....

EISTEIN.

Sverre ligt niet zoo ver, als je wel denkt. Van hier ga je een klein gedeelte recht voor je uit en je zult de nachtvuren van zijn leger oogenblikkelijk ontdekken.

ENDRID.

Duivels is hij zoo dicht bij? Dat hadden onze oversten moeten weten.

EISTEIN.

Je kunt ze eer de dag om is de boodschap zelf wel brengen en wanneer je Stallar als gevangene meebrengt, geloof ik, dat je een even rijken buit van het gebergte meebrengt.

ENDRID.

Zoo'n uitstekenden raad heb ik nog nooit gekregen.... Maar laat eens zien.... je sprak daar van tien man.... Ik geloof, dat het wel wat....

EISTEIN.

Te veel is, bedoel je?

ENDRID.

Ja, ten minste als Stallar er bij is.... en dan moet er zooals ge zegt vooral voorzichtig te werk gegaan worden, omdat Stallar er bij is, dan....

EISTEIN.

Je vergeet den boog van Halvard! Je zult ook wel weten, dat hij de beste schutter van het Westen was en dat in 't Noorden zijn gelijken niet te vinden zijn.

ENDRID.

Zoo, is Halvard er bij?.... Ja, maar....

EISTEIN.

Eer de manschappen van Sverre het huis genaderd zijn, heeft hij er minstens drie neergeschoten.

ENDRID.

Treft hij zoo zeker?

EISTEIN.

Hij mist nooit.

ENDRID.

Mist hij nooit?

EISTEIN.

Hij treft den vogel in zijn vlucht, den haas in zijn sprong; ik verzeker je, dat hij er minstens drie, misschien wel vier of vijf heeft neergeschoten, eer zij het huis gezien hebben.

ENDRID.

Duivels! Dan is er ook geen gevaar bij.

EISTEIN. (*lachende.*)

Het ergste zou zijn, als hij er te veel raakte.

ENDRID. (*lachende.*)

Ja. Nu ik zal mijn vetleeren maar aantrekken en naar beneden gaan. Lang zal ik niet onderweg blijven.

EISTEIN.

Goed, haast je dan maar.

ENDRID.

Een uitstekend plan. Vaarwel!

EISTEIN.

Vaarwel! en goede reis!

ENDRID.

Dank je! Hè, hè, hè. Ja, men moet er om lachen. Zoo'n slim plannetje zag ik nog nooit tot stand brengen.

EISTEIN.

Maak, dat je Sverre te zien krijgt.

ENDRID.

Hè, hè, hè! Dat is 't juist waarop ik al mijn zinnen gezet heb. Ik kan het niet ontkennen, maar ik verlang bijzonder om hem eens te zien. Waarachtig, het zou niet onaardig zijn wanneer ik hemeens te zien kreeg, hè?

EISTEIN.

De menschen vertellen anders, dat hij door den duivel bezeten is.

ENDRID. (*geheimzinnig.*)

Spreek er niet van, mijn vriend. Mijn neef heeft hem in den laatsten slag gezien, hij moet een paar oogen hebben, brrr!

EISTEIN.

Zoo ? ... Maar vergeet je tijd niet.

ENDRID.

Neen. ... Vaarwel dan. (*wil gaan.*)

D E R T I E N D E T O O N E E L.

Vorigen. — INGA.

INGA. (*hem in de deur te gemoet komende.*)

Waar gaat ge heen ?

ENDRID. (*in de deur.*)

Naar Sverre !

INGA.

Naar Sverre ? (*tot Eistein.*) Wat voor een raad hebt ge hem gegeven ?

ENDRID.

Den beste, dien ik nog in mijn leven gehoord heb. Vaartwel ! (*af zijdeur links.*)

V E E R T I E N D E T O O N E E L.

INGA. — EISTEIN.

INGA.

Ik heb mij in de laatste uren al herhaaldelijk afgevraagd, of gij werkelijk een krijgsman van koning Magnus zijt.

EISTEIN.

Dat zal wel blijken.

INGA.

Maar wie ge ook zijt, als het in mijn macht staat je te beloonen, zal het zeker geschieden.

EISTEIN.

Het komt mij voor, dat je al weet wat er gebeurd is.

INGA.

Voorloopig weet ik genoeg.

EISTEIN.

Heb je de manschappen van een en ander voorzien?

INGA.

Ja... maar ik vrees, dat je raad toch niet een van de besten is, ze maken nu al zoo'n leven, dat Halvard het wel spoedig zal hooren.

EISTEIN.

O, daar is geen gevaar bij.

INGA.

Ge schijnt goed geluimd te zijn.

EISTEIN.

Geef me je hand eens.

INGA.

Waarom? (*reikt hem haar hand.*)

EISTEIN.

Een mooi handje!

INGA.

Ze zag er vroeger anders uit.

EISTEIN.

Je toekomst is er in te lezen.

INGA.

Je bent toch geen waarzegger?

EISTEIN.

Dat juist niet..... Maar het komt mij zoo zelden voor, om.....

INGA.

Welnu, wat zie je dan?

EISTEIN.

Ik zie dat....

INGA.

Spreek dan.... 't Is overal zoo duister om mij en je weet niet hoe ik verlang naar een weinig licht!

EISTEIN.

Je beide vurigste wenschen zullen vervuld worden.

INGA.

Ik zal je eens op de proef stellen; wat voor wenschen zijn het?

EISTEIN.

Verzoend te worden met je vader en je echtgenoot en ze beiden met elkaar te verzoenen.

INGA.

Dat is iets wat je wist, maar het doet er niet toe, zeg me wanneer dat gebeuren zal.

EISTEIN.

Eer er vier en twintig uren verloopen zijn.

INGA.

Ach, ik wist wel, dat je met me schertste.

EISTEIN.

Ik zie nog meer.

INGA.

Welnu?

EISTEIN.

Eer er vier en twintig uren verloopen zijn, zul je met den kleinen Alf en je man op weg zijn naar een andere woonplaats.

INGA.

Was dat eens waar!

EISTEIN.

En je komt aan een koninklijk hof.

INGA.

Toch niet aan 't hof van koning Sverre.

EISTEIN. (*haar hand loslatende.*)

Wie weet! Ik heb je nu alles voorspeld.

INGA.

Neen, ik heb geen vertrouwen in je. Ik sta hier nog omhuld door een donkeren nevel, ik kijk naar buiten en zie geen handbreedte voor mij uit, alles drukt mij zwaar ter neder... O! ik wenschte dood te zijn.

EISTEIN.

Je bent een kind Inga... dat kan je geen ernst zijn.

INGA.

En toch wensch ik het met geheel mijn ziel; dan eerst zou Halvard mij begrijpen... dan zouden Alf en vader en allen om mij treuren.... en ik zou gelukkig zijn.

EISTEIN.

Een enkel lichtstraaltje en al je verdriet verdwijnt als dauw voor de zon. Geloof mij, het verdriet, dat je hart van een scheurt is van korten duur. Een open wond is spoedig geheeld.

INGA.

Neen, neen.... ik zie geen uitkomst!

EISTEIN.

Je verdriet is zoo onbeduidend wanneer ik het vergelijk bij het leed dat anderen dragen.

INGA. (*deelnemend.*)

Lijdt gij dan zoo zwaar?

EISTEIN.

Neen, ik niet! Ik dacht aan anderen.

INGA.

Aan anderen?..... Je wordt zoo nadenkend.....
Wie bedoel je?

EISTEIN. (*gedeeltelijk tot Inga, gedeeltelijk tot zich zelf.*)

Ik denk aan hen, die over een volk gesteld zijn,

waarvan zij het hoofd, de steun zijn. Zij moeten hunne smarten en zorgen verbergen, zelfs wanneer die in 't diepst van hun ziel zetelen.... Ja, terwijl het hier binnen jammert en schreit, moet zich hun mond nog tot een glimlach plooiën, hun tong de opgewekste woorden uiten; want zij moeten een ieder moed inspreken, ook wanneer het hun zelf daaraan ontbreekt!

Er zijn vorsten, die een schat van goede bedoelingen en voornemens voor hun land koesteren, maar die door het wanbegrip gedwarsboomd het recht om goed te doen moeten koopen met het bloed van duizenden menschen!

Ik ken een vorst, die zijn land tot zegen strekken wilde, maar die er den vloek van werd. Hij siddert voor zijn eigen noodlot, hij zou al de afzichtelijke lijken, die hem van de eene grens van zijn land tot de andere als 't ware aanstaren, wenschen te ontvlieden. Hij zou als banneling zijn land wenschen te ontvluchten.... maar helaas! daar zijn er, die hem tegen houden, die hem aan zijn mantel vasthouden en het hem beletten!

Zoo wordt hij door het onbuigzaam noodlot, van het eene bloedveld naar het andere, van de eene brandende stad naar de andere, over rookende lijken en ruïnen heen, voortgesleurd. Angstgeschrei en gejammer volgen hem, het is alsof de geheele hel om hem heen is losgebroken.... Men zegt, dat de duivel hem ter zijde

staat, ja daar zijn er die zelfs beweren dat hij de duivel in eigen persoon is. Ik weet het, ja ik weet het!

Terwijl de menschen elkander als wilde dieren verscheuren durft hij de hand niet naar een enkel wezen uitstrekken om zijn eigen ongeluk niet te vergrooten. Vóór en na den strijd wordt de mis gelezen, hij tracht te verzoenen, te heelen, verzacht, doet goed en schenkt allen die er om vragen de vrede.... Maar een is er wien 't hem zwaar valt die vrede te schenken.... en dat is zichzelf.

Ik ken een vorst, die volhoudt in weerwil van al zijn ellende. Naar alle oorden stuurt hij de opgewekste berichten..... hij staat op zijn met bloedbedekte wallen en houdt vroolijke lijkredenen; hoe meer er vallen, hoe luider hij lacht.... Hij verschijnt in den raad en zijn gebaren en taal zijn even waardig als kalm.

Ik ken er een.... Ja, ik ken hem.... die zoo groot van ziel is, dat hij het *zal* volhouden tot eindelijk God en de menschen zeggen zullen: hij had slechts het *goede*, het waarachtig *goede* voor!

INGA.

Groote God!

EISTEIN. (*onwillekeurig de hand aan zijn zwaard brengende.*)

Ik wist niet, dat je hier waart.... Ik sprak waartaal.... en dat nu....

INGA.

Zeg me, je bedoelt toch Sverre niet?

EISTEIN.

Sverre? Neen, die leeft niettegenstaande zijn groote omgeving zoo voor zichzelf, dat er niet licht iemand te vinden is, die weet, wat hij denkt en gevoelt.

INGA.

Het is me als of een lawine op mij neerstort. Ik voel ternauwernood mijn eigen leed.

(Men hoort gezang — korte stilte.)

EISTEIN.

Wat is dat?

INGA.

Dat is de uitwerking van den drank! Heb ik 't niet gezegd?.... Het was een slechten raad, dien je gaf.... Nu zal Halvard alles ontdekken.

V I J F T I E N D E T O O N E E L.

Vorigen. — HALVARD.

HALVARD. *(uit deur rechts.)*

Wat is dat voor een leven? Zijn er mannen in het gebergte gekomen?

EISTEIN. *(op den voorgrond.)*

Nu nadert het ongeluk.

INGA.

Alle heiligen, sta mij bij.

ASLAK. (*in de achterdeur verschijnende.*)

Geef nog wat te drinken. We zitten al zoo lang te wachten. (*wil naar binnen.*)

HALVARD.

Wie ben je? Wat heeft dat te beduiden? Er uit!
Ik zal zelf eens gaan zien, wat er is. Er uit!
(*gooit hem de deur uit.*)

Z E S T I E N D E T O O N E E L.

INGA. — EISTEIN.

INGA.

Hij zal ze vinden.... hij zal alles begrijpen.... ik ben verloren....

EISTEIN.

Waar is je moed van zoo even?

INGA.

Wanneer 't geen zonde is, zal ik den kleinen Alf ter hulpe nemen. Met hem zal ik naar Halvard gaan, ik zal tot hem spreken.... maar hij zal me niet aanhooren. Vreemdeling, ik heb gemerkt, dat het hart je op de goede plaats zit, spreek met hem, zeg hem wat je van mij weet, het wordt hoog tijd.

Z E V E N T I E N D E T O O N E E L.

Vorigen. — HALVARD. (*met ontbloot zwaard op door achterdeur.*)

EISTEIN.

Ben je hem kwijt geraakt?

HALVARD. (*somber.*)

Hier is zijn zwaard!

EISTEIN.

En hij?

HALVARD.

Daar buiten.

EISTEIN.

Een koene daad!

HALVARD. (*tot Inga.*)

Hij vertelde mij zulke vreeselijke dingen, hij waagde het zelfs te zeggen, dat jij de krijgslieden van koning Magnus verwittigd hadt... (*tracht te lachen.*) Dat zou toch al te vermetel geweest zijn... Ja, hij vertelde, dat jij de manschappen van koning Magnus hadt verwittigd, dat er hier een aanvoerder van Sverre's leger te vinden was. . . Zoo iets mag niemand ongestraft van je zeggen. . . 't Was zijn laatste woord.

INGA. (*ter zijde.*)

O God!

HALVARD.

Dat jij mij voor een verrader zou uitmaken! Mijn ergste vijanden hebben zoo iets nog nooit kunnen veronderstellen; maar zooals ik zei, het kostte hem het leven.

INGA. (*ter zijde.*)

Hemel! ik heb het verdiend!

HALVARD.

Jij, Inga, jij zou mij voor een verrader uitmaken... en dat tegenover de krijgslieden van Magnus? Maar wees gerust, zijn mond zal geen leugen meer uiten.

INGA. (*liefelijk — half smeekend.*)

Halvard!

HALVARD.

Neen, neen! Rechtvaardig je niet... Ik geloof je... Daarom alleen heb ik hem gedood... Zie aan zijn zwaard kleeft nog zijn bloed... (*werpt het zwaard weg.*) Ik wist dat je tot zoo'n daad nimmer in staat waart, jij, die me nog altijd lief hebt.

(*Eistein gaat door de deur rechts af. Het leven neemt langzamerhand toe.*)

INGA. (*Halvard naderende — knielende.*)

Halvard, Halvard! hoor mij aan?

HALVARD.

Neen, zeg ik je. Het is niet noodig, geloof mij, het is niet noodig.

INGA.

Bij alle heiligen, hoor mij aan.

HALVARD.

Zweer niet!

Stemmen buiten.

Dood! Hij gedood!

(Halvard *wapent zich.*)

INGA.

O, kon ik maar meestrijden.

Stemmen buiten.

Naar binnen! Het huis in! Het huis in!

(*Gedrang tegen de deur.*)

HALVARD (*grendelt de deuren.*)

Hier komt niemand in.

Een stem buiten.

Doe de deur open!

Meerdere stemmen buiten.

Open de deur! open de deur!

HALVARD.

Neem je in acht daar buiten! (*in zich.*) Maar waarom niet. (*wil den grendel wegschuiven.*) Welnu het zij zoo!

INGA (*naar de deur loopende.*)

Neen, neen, neen!

HALVARD.

Waarvoor houdt je me tegen? Waarvoor is het noodig dat ik blijf leven?

INGA.

Wanneer je sterven wilt, neem me dan mee.

HALVARD. (*terugwijkende.*)

Wat zeg je?

INGA.

Neem mij meê! Ik ben duizendmaal ongelukkiger dan jij!

(Halvard ziet haar *twijfelend aan.*)

INGA.

Onderzoek, Halvard! en je zult tot overtuiging komen!

HALVARD.

Neen, neen.... ik kan niet goed gehoord hebben.

A C H T T I E N D E T O O N E E L.

INGA. — HALVARD. — EISTEIN. — THORKEL.

(Eistein met Thorkel door zijdeur rechts op.)

INGA.

Vader, vader! Mijn God, zijt gij daar?

THORKEL.

Inga, mijn kind. (*omhelzen elkaar.*)

HALVARD.

Hoe, haar vader?

EISTEIN.

Ja, het is Thorkel. Ik wist, dat je hem nooit gezien hadt.

HALVARD.

Nu begrijp ik.... neen.... nu begrijp ik niets!

INGA.

Lieve vader, gij zijt te rechtertijd gekomen.

THORKEL.

De Heer zij geloofd en gedankt dat ik je vond. Ik vermoedde, dat je hier ergens in 't gebergte zou zijn, en daar er een gebergte te onderzoeken was, ben ik zelf op verkenning uitgegaan.... je weet niet mijn kind, hoeveel verdriet je me hebt aangedaan.... Maar nu zal ik je nooit meer verlaten.

INGA.

En ik, ik zal u ook niet meer verlaten!

HALVARD.

Ha! daar vloog de pijl uit den boog!

INGA. (*knielend tot Thorkel.*)

Kunt ge mij vergeven?

THORKEL.

Ja, mijn kind, ja.... je weet niet hoe ik je gemist heb.... Maar wat zie je er bedroefd uit.... je hebt geschreid.... je haar zit zoo slordig. (*strijkt haar de haren glad.*) Wat scheelt je mijn kind.... O, ik begrijp het.... De ellendige.... zijn naam zelfs mag niet genoemd worden!

INGA. (*opstaande.*)

Vader! vader!

HALVARD. (*naar voren komende.*)

Hier is hij. Zijn naam is Halvard Gjåla.

THORKEL.

Mijn redder van gisteren avond!... Voor zoo'n slecht mensch zeker een goede daad.

HALVARD.

Zoudt ge dat denken?

THORKEL.

Maar God heeft gewild, dat ik op die wijze mijn kind zou redden uit je dwingelandij.

(*Er wordt driemaal op de deur geklopt.*)

Een stem buiten.

We zijn besloten als je de deur niet opent de hut in brand te steken!

HALVARD.

Goed! ik zal opendoen.

(*Eistein gaat voor de deur staan en houdt hem terug.*)

HALVARD.

Weg van mij, ellendige! Jij waart het, die hem hier bracht! Je staat in bondgenootschap met de mannen daar buiten! Je bent hier allen tegen mij saamgespannen.... Maar 't was niet noodig in zoo'n groot aantal tegen mij op te komen, want (*de hand op 't hart leggende.*) het is hier besloten. (*wil gaan.*)

INGA. (*zich aan haar vader vastklemmende.*)

Houd hem terug! houd hem terug!

EISTEIN. (*voor de deur.*)

Ik laat niemand gaan! Nu is het oogenblik gekomen, waarop ge allen blijven en spreken zult.

Allen.

Spreken?!

(*korte stilte.*)

EISTEIN. (*ter zijde.*)

Hier wordt het bewaarheid, dat zwijgen meer doodt dan spreken! (*luid en heftig.*) Spreek! ongelukkige menschen, spreek dan toch! Het vuur wordt rondom de hut aangelegd... maar eer zal ze afbranden, eer ik er iemand uitlaat, vóór dat er gesproken is.

HALVARD. (*somber.*)

We hebben reeds zoolang gezwezen, wat zou 't baten om nu te spreken.

EISTEIN.

Denk aan Alf.

INGA en HALVARD.

Alf! Alf! (*willen gaan.*)

HALVARD. (*blijft 't eerst bij de deur rechts staan.*)

(*korte stilte.*)

Welnu dan! Een van ons tweeën moet met hem leven.... Ik heb een uur geleden een besluit genomen, hoort ge het vrouw, slechts een uur geleden heb ik een keuze gedaan!.... Wel was ik reeds lang met hoofd en hart bij Sverre en zijn krijgslieden, en

droomde menigen nacht van de eer en roem, die ik bij hem zou kunnen behalen, maar nooit zou ik zonder jou toestemming den boog voor hem gespannen hebben, zelfs niet wanneer zijn soldaten rondom de hut gelegerd waren en ik zijn stem te midden van het gekletter der wapenen zou gehoord hebben.... Nooit, nooit! hoort ge het vrouw? Maar je geloofde aan iets anders, aan heel iets anders. Je dacht er aan om mij te verlaten. In stilte spande je tegen mij saâm.... Je beweende den dag, waarop je mij naar hier volgde.... Je beminde je vader meer dan mij.... ik wist het en toch had ik den moed niet het uit je eigen mond te vernemen.... Maar nu, nu heb ik den dag beleefd, waarop ik het gehoord en gezien heb.... En ofschoon ik het wist, zou ik toch nog liever in de hel hebben willen ontwaken. Want weet, dat sinds een uur, de liefde, die ik voor je koesterde dit hart ontvloden is.... Weet dat ik het oogenblik vervloek waarop ik je voor het eerst zag.... ja, de herinnering aan dat oogenblik zal ik verbannen, hetzij onder de krijgslieden van Magnus en zoo niet dan hier beneden bij koning Sverre! Want dáár, zegt men is de dood een dagelijksch gast! En nu ga ik... *(wil gaan; keert zich om en ziet naar Inga, die onbeweegelijk staat. Hij blijft haar aanzien.)*

THORKEL.

Je weet, dat ik niet een man ben, die van veel

woorden houdt, maar dat moet ik mijn dochter toch zeggen, dat *zijn* verachting licht te dragen is. Kom, mijn arm kind. Hij heeft je verstooten.... neem je kind, dat wel 't zijne is maar voortaan 't mijne zal worden. (*neemt haar bij de hand en wil gaan.*)

EISTEIN.

Niemand gaat hier uit!

THORKEL. (*zijn zwaard trekkende.*)

Dat zullen we zien.

EISTEIN.

Vraag haar, of ze met je gaan wil.

THORKEL.

Dat is mijn zaak.

EISTEIN.

Vraag het haar.

(Allen zien naar Inga, die onbeweegelijk blijft staan.)

THORKEL. (*na eene korte pauze.*)

Antwoord mijn kind. Maar dit zeg ik je, reeds eenmaal heb je tusschen hem en mij gekozen. Nu is het oogenblik daar, waarop je voor de tweede maal een keuze doen moet.

INGA.

U of hem!

THORKEL.

Bij alle heiligen besluit!

INGA.

Welnu dan! Ik bemin u beiden. . . Dat is de waarheid! Ik dacht u beiden te kunnen verzoenen, dat is het eenige kwaad, dat ik misdreef. . . Maar dat kan niet zijn. . . ik moet een keus doen. . . . En al ben ik verstooten. . . al kost het hem misschien den dood. . . ik kan niet anders. Ik kies. . . zooals ik reeds eenmaal gekozen heb, zooals ik gisteren koos, zooals ik het heden weer doe, zooals ik het altijd zal doen. . . Ik kies Alf . . . en jou, hardvochtige Halvard! (*valt op haar knieën.*)

(Halvard richt Inga op en omarmt haar. Thorkel laat zijn zwaard vallen.)

EISTEIN. (*naar voren komende.*)

Nu is de deur vrij! En wanneer je geheel zonder hart bent, Oude, dan kun je nu gaan.

INGA. (*de hand naar Thorkel uitstreckende.*)
Vader. . . vader!

(*Kreten en 't gekletter van wapenen buiten.*)

EISTEIN.

Stil. . . . luister.

HALVARD.

Wapengekletter.

EISTEIN.

Ze komen!

Een krachtige stem buiten.

Voorwaarts, krijgslieden, kruisridders, mannen van den heiligen koning Olof!

THORKEL.

De oorlogskreet van koning Sverre!

EISTEIN.

De stem van Stallar!

(Gedurende de volgende scènes met korte tusschenpoozen wapengekletter.)

EISTEIN.

Nu komt de drank, dien je gaaft ten goede. De beschonken mannen daarbuiten zullen wel spoedig al te veel hebben, en de redding nadert.

INGA.

De redding nadert, zegt ge? O, ik begrijp het, ge zijt geen krijgsman van koning Magnus? Maar wie zijt ge dan?

HALVARD.

Wie zijt ge?

THORKEL.

Ja, wie zijt ge?

EISTEIN.

Sommigen noemen mij een ellendigen monnik, die zich een groot recht aanmatigt; anderen zeggen, dat ik den duivel ter zijde sta en weer anderen, dat ik den duivel zelf ben maar, er zijn velen die zeggen, dat ik SVERRE ben, de zoon van Sigurd, de erfgenaam van de kroon van Noorwegen. Het is alleen de vraag, wie er gelijk heeft.

Allen.

Koning Sverre! (*Halvard en Inga vallen op hun knieën.*)

SVERRE.

Sta op mijn kinderen! De tijd is nu niet daar om hulde te brengen! Ik ging naar oud gebruik van mijn voorvaderen zelf in 't gebergte op verkenning uit. Ik vond hem (*wijst op Thorkel*) en ik dacht de gastvrijheid een vorig jaar hier genoten, het beste te beloo-
nen door hem hier te brengen. . . . Ik geloof dat 't nu overtuigend bewezen is, dat de duivel wel eens te zwart wordt afgeschilderd en dat wij buiten*den strijd niet zoo zijn als in den strijd.

INGA.

Mijn koning!

SVERRE. (*tot Thorkel.*)

En gij Oude. Mijn soldaten hebben wel je huis afgebrand. . . . maar een weinig verder op naar het Noorden heb ik een beter voor je.

THORKEL.

Mijn koning!

SVERRE.

Neem dat als schadevergoeding. Je bent oud en het strijden moe. Geniet de rust, die je toekomt, neem je dochter voorloopig bij je, (*tot Inga.*) of wil je dat ik. . . .

INGA. (*Halvard naar voren brengende.*)

Neem hem! Zoo'n man moet hij dienen.

NEGENTIENDE TOONEEL.

Vorigen. — STALLAR. — Soldaten van Sverre.

(Terwijl de achterdeur geopend wordt, ziet men een hellen gloed van 't vuur, dat langzamerhand sterker wordt.)

STALLAR.

Gegroet, mijn koning!

SVERRE.

Reeds gereed?

STALLAR.

Geheel en al!

SVERRE.

Hier heb je nog een man of drie vier voor mijn leger, ze heeten Halvard Gjåla!

STALLAR. *(tot Halvard.)*

Van harte welkom!

SVERRE. *(tot Thorkel.)*

Je schoonzoon zal spoedig een rang innemen waarop de geboorte van je dochter het recht geeft. Buig je trotsch hart en neem er genoeg in.

INGA en HALVARD.

Vader!

THORKEL.

Mijn kinderen! (*omhelst hen.*)

SVERRE (*tot een der soldaten.*)

Haal spoedig den kleinen jongen hier!

(*Inga en Halvard door zijdeur rechts af om Alf te halen.*)

STALLAR.

Majesteit! wanneer wij hier lang blijven verbranden we met de hut.

SVERRE.

Je hebt gelijk. Het begint hier wel wat warm te worden. Komt mannen, vooruit! —

(*Sverre, Thorkel en Stallar door zijdeur links af, gevolgd door de manschappen. Terwijl het doek langzaam valt ziet men de hut in brand en Halvard met Inga, die Alf in de armen houdt uit de deur rechts komen en de vorigen volgen.*)

Heden van de pers gekomen:

A. P. GEERKE, De man is niet volmaakt, tafereel uit het volksleven, met zang in één bedrijf, naar 4 Fransch van LAMBERT-THIBOUST. / 0.60. (3 heeren en 2 dames.)

J. BROEKHOFF Bzn., Koerier of Verrader, toneelstuk in 5 afdeelingen, naar den roman „Michael Strogoff“ van JULES VERNE bewerkt. / 0,80. (8 à 16 heeren.)

K. BLAAUW, De Magnetiseur, blijspel in 2 bedrijven. / 0.40. (5 heeren en 2 dames.)

J. J. ESTOR, Uit het oog, uit het hart, blijspel in één bedrijf. / 0.40. (5 heeren.)

THORKEL.

Mijn kinderen! (*omhelst hen.*)

SVERRE (*tot een der soldaten.*)

Haal spoedig den kleinen jongen hier!

(*Inga en Halvard door zijdeur rechts af om Alf te halen.*)

STALLAR.

Majesteit! wanneer wij hier lang blijven verbranden we met de hut.

SVERRE.

Je hebt gelijk. Het begint hier wel wat warm te worden. Komt mannen, vooruit! —

(*Sverre, Thorkel en Stallar door zijdeur links af, gevolgd door de manschappen. Terwijl het doek langzaam valt ziet men de hut in brand en Halvard met Inga, die Alf in de armen houdt uit de deur rechts komen en de vorigen volgen.*)

Heden van de pers gekomen:

A. P. GEERKE,   **De man is niet volmaakt**, tafereel uit het volksleven, met zang in één bedrijf, naar 't Fransch van LAMBERT-THIBOUST. f 0.60. (3 heeren en 2 dames.)

J. BROEKHOFF Bzn., Koerier of Verrader, tooneelspel in 5 afdeelingen, naar den roman „Michael Strogoff” van JULES VERNE bewerkt. f 0,80. (8 à 16 heeren.)

K. BLAAUW,   **De Magnetiseur**, blijspel in 2 bedrijven. f 0.40. (5 heeren en 2 dames.)

J. J. ESTOR,   **Uit het oog, uit het hart**, blijspel in één bedrijf. f 0.40. (5 heeren.)

Bij den uitgever dezes is verschenen :

<i>J. Broekhoff Bz.</i> , de Schuldbekentenis, tooneelspel	0,80
_____ de Vloek van Galilei, treurspel	0,80
_____ Onteerd! tooneelspel, 2e druk	0,80
_____ Wie ben Ik? blijspel, 2e druk	0,60
_____ Joost-Uilenspiegel, blijspel, 2e druk	0,60
_____ De Giftmenger, drama, 2e druk	0,90
_____ Zoo als het meer gaat, blijspel	0,60
_____ Een aurtje Wonderdokter, blijspel	0,60
_____ De eer eens Vaders, drama	0,60
_____ De drie Werkstakers, blijspel	0,60
_____ De onbekende Schoone, blijspel	0,60
_____ Eene Vrouw te koop, blijspel	0,80
_____ Twee Zusters, tooneelspel	1,25
<i>J. de Jager Sz.</i> , Getrouwheid, drama	0,90
_____ Liefde en Vriendschap, tooneelspel	0,75
<i>A. F. Franse</i> , De Ring van Gygnus, blijspel	0,90
_____ De Steen der Wijzen, blijspel	0,80
<i>W. Mets Tz.</i> , De Coloradokevers, blijspel	0,60
_____ De drie Naamgenooten, blijspel	0,60
_____ De Strandroovers, blijspel	0,60
_____ Onder de Bandieten, blijspel	0,90
<i>D. B. v. Heuven</i> , Een nieuwe manier van poffen, blijspel	0,60
<i>Jan Courage</i> , Cagliostro's Geest, blijspel	0,60
_____ De Telefoon, blijspel	0,40
_____ Stotteraars in Soorten, kluchtspel	0,40
_____ Telefoonklanken, 24 Voordrachten	1,25
_____ Lachvogels, Voordrachten enz	1,25
<i>D. de Bruijn</i> , De noodlottige Sleutel, blijspel	0,40
_____ Gemeubleerde Kamers, blijspel	0,60
<i>V. Daalberg</i> , Ouderliefde en Vorstenplicht, of Czar Peter en zijn zoon Alexei, drama	1,—
<i>A. S. Reule Nz.</i> Eene Huishoudster, blijspel	0,60

0,60
0,80
0,80
0,60
0,90
0,60
0,60
0,60
0,60
0,80
0,25
0,90
0,75
0,90
0,80
0,60
0,60
0,60
0,90
0,60
0,60
0,40
0,40
0,25
0,25
0,40
0,60
0,60